

TELEGRAFUL ROMAN.

Телеграфъ есе ёдатъ не септемвръ : Жоа. — Презимерівна се
заче дп Сібії за еспедитра фо-
ієи ; не аффаръ за Ч. Р. подзе, къ
вані гата, прім скіорій франката,
адресате кътре еспедитръ. Пре-
ділъ презимерів пентръ Сібії
есте не ан 4. фл. 20 кр. в. а. еар не о-
жметте де ан 2. фл. 10 кр. Пентръ
челалате пърдъ але Трансіланіе.

№ 51.

АН 18 IX.

Сібії. 21. Декемвріе. 1861.

ті пентръ провінціе din Монархії не зпап б.; фл. 25 кр. сар о ж-
твате de ан 2. фл. 62½ кр. Пен-
тръ прінч. ші цері стрійне не ан 9
ф. 45 кр. не ½ ан 4 фл. 72 кр. в. а.

In серателе се пльтескій пен-
тръ філіяла бръ къ 7. кр. шірз
къ літере міч, пентръ а доза бръ
къ 5½ кр. ші пентръ а трія репедіре
къ 3½ кр. в. а.

Лисчиндар.

Дела 1-а ланзаріе есе Телеграфъ Ro-
man de доаъ орі не Съптьтъпъ Dvmineka ші
Жоа предвіл есте:
не 1 ан. не 6 лвні не 3 лвні
Пентръ Сібії 7 ф. — 3 ф. 50 кр. 1 фл. 75 к.
" Провінчі — 8 ф. — 4 ф. — 2 ф.
" цері стрійне — 12 фл. 6 фл. — 3 фл.

Alegerea noua a amplioatiilor in Mercurea.

Cetitorii nostri sciu din cele ce sau perfractatu
mai nainte prin jurnalele noastre ca Maiestatea Sa
c. r. apostolica la protestulu romanilor din Scaun-
nului Mercurei nu a iucuviintiatu alegerea de mai
nainte, ce se fucuse in daun'a loru, ci sa indurutu
a demanda o alegere noua. Aceast'a alegere se
facu Sambata in 16/28 Decemv. sub presiedint'a D. Co-
mesu-locutitoriu C. Smidt, care tienu catra adunare
urmatoarea vorbire :

Onorata adunare Scaunale!

Dupa ce prin diplom'a din 20 Octomvrie 1860.
s'a induratu a Sa Maiestate cesaro-regeasca aposto-
lifica, a statori liniile fundamentale pentru constitu-
tionala intogmire a intregei Monarchii austriace si a
tierilor de coroana tiitore de dens'a cu putincioas'a
respectare a drepturilor constitutionali si a propri-
loru relatiuni ale fiecarei tieri de coroana, si dupa
ce prin preainalt'a decisiune din 24 Martie anului
currentu in esecutarea aceloru dispositiuni fundamen-
tale a ordinat reorganisarea tuturor deregatorii-
loru autonome, care au sustatu pena la anulu 1848
in ingust'a noastră patrie, si intre acestea si a de-
regatorilor municipale sasesci : sa facutu in 12.
Aprilie a. c. sub conducerea Mariei Sale, a Domnu-
lui Comite sasescu, Baronu Franciscu de Salmen a-
legerea amplioatiilor superiori pentru scaunul Mer-
curei prin adunarea Scaunale.

Incontr'a acestui actu de alegere sau plansu
representantii comunelor romanesci din scaunu, si
plansorea loru avu aceea urmare, ca prin preainalt'a
decisiune a Maiestatei Sale din 21 Septemvre a. c
sa nimicitu acelu actu de alégere din causa, ca Co-
munitatea scaunale nu a fostu compusa constitutio-
nalimente, si totudeodata sa dispușu, ca spre o noe
alégere de amplioati se se compuna adunarea scaunale
dupa prescrierea puncteleru regulative din an.
1805. si la adunarea aceast'a se trimita Comuna
locului de capetenia, adeca Mercurea dupa defigerea
§-lui 12 Sectiunea I. din punctiele regulative nu
s i e s e , ci asia ca celelelte comunitati scaunale nu-
mai do i deputati.

Dupa-ce intracea sau delaturatu piedecile, care
opacea conchiemarea adunarei scaunale, me afu
eu norocosu, in urm'a misiunei data mie de catra Ma-
iestatea Sa , de a suplini interimistice pe Comitele
nationalu, si amu onore, a me areta in aceast'a a-
dunare scaunale si ave da Domniilor Voastre, o-
noratilor meu amici si concietatiensi ! ca ablegatiloru
singuratecelorу comune scaunale ocasiune spre ale-

gerea amplioatiilor superiori si spre esercitarea u-
nuia dintre cele mai frumose constitutionali drepturi
ale Domnielor Vostre.

Populaciunea Scaunului Mercurei consta din Sasii si
Romani, carii prin multiforiile relaciuni ale intelnirei
loru de tote dilele au fostu inca de multu chiemati, a
trai in fratieasc'a armonia la olalta.

Inse punctele esentiale de unire pentru ambele
nationalitati se afla dupa restituirea constitutiunie de
mai inainte in promovarea comunelor interese, in-
dreptate spre binile intregului Scaun.

Sasii si Romanii sunt membrii unuia si acelui
trupu politico, ai comunei Scaunale.

Că trupulu acest'a se fie si se remaie sanatosu;
că se se intareasca, trebuie se stee toti membrii lui
in o lucrare reciproca armonica.— Fiecare turbu-
rare a lucrarii acestei reciproce aduce periculu sunu-
mai pentru singuraticii membrui, ci si pentru trupulu
intregu.

In fruntea comunelor interese pentru ambele
nationalitati sta o administratiune regulata; aceast'a
se pote ajunge numai atunci, deaca dandu indereptu
tote prea— inguste respecte nationali, se voru ale-
ge de amplioati superiori barbatii cei mai harnici.

Eu me aflu in norocos'a puseciune, de a Ve-
propune Domnilor Vostre din partea ambelor na-
tionalitati barbatii de aceia, carii prevediuti cu in-
susirile constitutionali, cerute pentru candidatiune,
dau garantia pentru lucrarea loru fericitore că amplioati
municipali ai scaunului acestuia.

Va fi acum datorint'a Domnilor Vostre, a
face din dreptulu de alegere constitutionalu o ast'-
felui de intrebuitiare, catu prin ea se se corespunda
binelui publicu, si se se ia in cuviincoasa considerare
dorintiele locuitorilor ambelor nationalitatii
din Scaun.

De nearu succede, că se correspundemt acestii
preamomentose chiemari si că se efectuam lega-
tur'a cea fratiasca intre Sasii si Romanii Scaunu-
lui acestuia.

Spre aceast'a se ne trimita atotuputerniculu Du-
mnedie ajutoriulu seu.!!

Dupa aceea sa facutu candidati'a si sa alesu D.
llie Macelariu de Jude regiu, D. G. de Popp de Jude
scaunalu si Gus. Wendel de asesoru. — De deputati
la conflusu DD. Macelariu si Löw, eara de suplini-
tori G. de Popp si J. Henrich. Decurgerea alegierii
o vomu impartasi in Nrul viitoru.

Папчова 12 Декемвріе.
Domnul Pedaktor!

Трекындъ п'аічъ дп къльторіе ші вениндъ дп
дптыніре къ впїї ші къ алдї ам фъкѣтъ овсервареа,
къ обіектвлъ конверсърій дп челе маі твлте локръ
есте деокамдатъ віаца репосатълъ Патріархъ сер-
вескъ Раіачіч. Дар' кът т'ам потвтъ тира аззинд,
къ ла дпторментареа джеслъ, дп 9 Декемвріе,
аэ ворйтъ дої Епіскопіи ші піч впїї п'аіс атінс' ме-
ріtele, че ші леаі къштігатъ репосатълъ пентръ Бі-
серікъ, ал къреі как афост ; се чізе къ къвьтъ-
ріе амжандэрора афостъ пеце папецичіе п'єтai

пентръ теріtele, че ле зре репосатълъ пентръ на-
ціонеа са, амінтіндъ п'єтai de рана, къ каре са
съльшлітъ ръпосатълъ дп гропаі, къчі п'аі възвтъ
редпфіндара Boibodinei. Даі къ сокотеаль, къ
Преасфінціїле Сале штів, къ репосатълъ фъръ пічі о
рапъ а съфлетълъ ай потвтъ еши din лвтма ачаста,
къчі Бісеріка ай адвей дптр'о флоаре ші старе съ-
перлатівъ ввп' ті сігръ. Фіе квтъ ва фі, ей п'а
воі а черчета маі департе, пічі воі а ме фаче
жадекътірів токтай дп треава аста; къчі, везі Dta,
към маі п'єт ші адвокат, п'єтai лті ва п'єт чіпева
лпайте проверків деспре прокваторыа пекіемат.

Чеса че міаі datъ anzъ ші ла рефлексівна ачеаста
есте квратъ п'єтai дпрежзрареа ачееве, къ ей ка
Ромънъ впгвреанъ de реліція ортодоксъ, пріп вр-
таре ка фій ал впїї діечезе, че стъ п'єтai дп ле-
гьтъръ дорматікъ ші капонікъ, дар потвz zіche, dea-
дрептъл съв дпфлвінда Іерархії сървешті, аштеп-
тат къ сете, съ ведѣ ші съ квпоскъ теріtele че ші
деаі къштігат репосатълъ дп Domпвлъ Метрополітъ
маі къ сеамъ пентръ Бісерікъ; къчі ачеаста не а-
тінгъ, сеаі чел п'єтін ар требві съ не атінгъ ші пре
поі алтфелъ de кмп не атінгъ дптр'вареа п'єціона-
літъці ші пріп вртаре ші теріtele вървашілор Серви
пентръ п'єціоналітатеа лорд. Пе сквтъ: амъ аш-
тептатъ съ ведѣ ші съ квпоскъ, къ дпкжт репосатълъ
афостъ Архіп'єсторія адев'яратъ, дпвъ ржндіала
Ачелвіа, каре лаі п'єт Пъсторів песте тврта че ай
къштігат къ сквтъ сквтълъ съв!

Двоастръ поате къ п'аі четії Газета Сервеаскъ;
аічі Въ дпп'єръшескъ оаре каре date деспре стареа
зпор фондації, п'єлікате дп ачееваші.

Fondъl inalienabil.

дп облігъдій 652,289 фл. 12 кр. в. а.

дп вані гата 3,460 фл. 27½ " "

Сумма 655,749 фл. 39½ кр. в. а.

Fondъl клерікалъ.

дп облігъдій 1,127,549 фл. 16% кр. в. а.

дп вані гата 8,035

Сумма 1,135,584 фл. 16% кр. в. а.

Fondъl Текеліанъ академікъ.

дп облігъдій 184,910 фл. 50 кр. в. а.

дп вані гата 13,636 фл. 13½ кр. в. а.

Сумма 198,546 фл. 63½ кр. в. а.

Fondъl Стратіміровічіанъ пентръ zidipea pemedingei

дп облігъдій 59,840 фл. 50 кр. в. а.

дп вані гата 955 фл. 22½ кр. в. а.

Сумма 69,395 фл. 72½ кр. в. а.

Fondъl Стратіміровічіанъ пентръ Альптей.

дп облігъдій 54,069 фл. 52 кр. в. а.

дп вані гата 2,598 фл. 69½ кр. в. а.

Сумма 56,668 фл. 21½ кр. в. а.

Fondъl Пятніканъ пентръ стіпендії.

дп облігъдій 12,625 фл.

дп вані гата 1,182 фл. 63½ кр. в. а.

Сумма 13,807 фл. 63½ кр. в. а.

Fondъl лві Петру Дожічів.

дп облігъдій 9,100 фл.

дп вані гата 2,067 фл. 44½ кр. в. а.

Сумма 11,167 фл. 44½ кр. в. а.

Фондъл Асі Зелічіш.

Дп облігцій 15,165 ф.

ДП вані гата 3,703 ф. 83 $\frac{2}{10}$ кр. в. а.

Сумма 18,868 фл. 83 $\frac{2}{10}$ кр. в. а.

Фондъл монументъл въ Раичанъ

1,056 фл. 1⁷/₁₀ кр. в. а.

пептръ се minapівъ ротъ

1,458 фл. 66 $\frac{8}{10}$ кр. в. а.
Ляптуре сащеле ачесте ведемъ, къ вна адекъ
честа din ѣртъ поартъ пытеле de „Фондація Раїачи-
чіопъ пептръ Семінарія рошъпъ. — Рошъпъ din
Фіреа лві есте րеквіпскъторіј de Фаcherile de віне-
ші прітеште къ тѣлдътмітъ ші чеа таї тікъ віне-

Фачере. Къ тоате ачестет, оаре каре Ромънъ се въ потеа реџина de а първи пъне дптревареа: къ че интепдісне аž деспърдітъ оаре репосътъл Метрополит пептъръ Ромънъ 1,458 фл. $66\frac{6}{10}$ кр. в. а. din фон-двлѣ клерікал de $1.135,584$ фл. $32\frac{6}{10}$ кр. в. а.? Лакъ ачеста de вънъ сеамъ аж конфератъ ші конфереазъ дпкъ епархиоці, Фъръ de осесвіре de Серви сеаб Ромънъ, din тоате dieчеселе съфрагане Метрополітълвъ сербескъ; пептъръ ачееа, deака репосътъл Метрополит аж воитъ аші арета дпгріжіреа Архіпъстореаскъ, дп спечіе, пептъръ Ромънъ, потеа съ о факъ ачаста алтмінтрелеа —

De vñ tñmþ dn koache correspndinçele din
жерпалеле поастре се ведþ а се ръпі tot mai tape;
dnþ pъререa mea, пø din алъ казъсъ, декжт къ
dnþкын симпші ведемþ къ тоїї, віаца поастръ
пъвлікъ сенб кет се mai пътеште, констітюшionalъ,
се афълъ кетþ аи ziche dn рефлексъ ші аша астъзї пø
се поате скрие decpre ea atjtea, кжте се скриа dn-
paine de acta къ вреокжтева съптытжї. Ei бine,
dap' oare nema decpre поліtіkъ авет поi а скрие ші
а не dnцелене поi dnltre поi? — Eз аша крдþ,
къ орі каре Ромънþ, кареле къпоаште стареа ші ре-
ферінçеле поастре, пø ва фi пiчi vñ minst dn dñviš
decpre ачеса, къ зъб поi mai авемþ de a ne окюпа,
пелжигъ поліtіkъ, ші къ алте dntrebъrі, каре тай
afþindþ dn віаца поастръ пъвлікъ, ші къ dnltre dn-
trebъrile de фелівл ачеста, локъл чел dintyïj dn k-
prinde dntrебареа вісерічеаскъ, пе кареа n'ap
тревзї съ о нерdem din ведепе пiчi vñ minst!

Деспре **Лисеопътатеа** **Литревъреи** поастре **въ-серичешті** нъ се ва **Люди** **нime** **дintre** **пої**, каре **къ-поаште** **кътъ** **de** **пътнъ** **исторія** **ші** **поате** **прежвдека** **стареа**, **Ли** **кареа** **не** **афльтъ**; **къ** **тотъл** **алт** **чъ** **ва** **есте** **Лисъ** **Литревареа**, **къ** **дгътъ** **че** **о** **къпоаштемъ**, **оаре** **Ли** **кът** **не** **ин** **тересътъ** **пої** **аної** **de** **ea**, **че** **ам** **Фъктъ** **ші** **че** **фачетъ** **Ли** **прівінда** **еї?** — Съ **лътътъ** **de** **ек-семпъл** **Литревареа** **Метрополіе** **постре** **реставржnde**. **Литпъратъл** **саї** **декиарат**, **къ** **нъ** **е** **пенплекат** **пептръ** **реставрареа** **Метрополіе** **поастре**. **Ли** **врта** **ресо-лядівнєї** **ачестія** **Литпърътешті** **D-воастръ** **Арделенії**, **че** **е** **дрепт** **адї** **цинтъ** **cinod**; **dap'** **че** **аї** **Фъктъ** **чел-лалте** **диечесе** **ромъне** **Ли** **каўса** **ачеаста**, **ші** **къ** **че** **ресвътат?** **Реставрареа** **Метрополіе** **поастре** **ве-дем**, **къ** **прекът** **аї** **фост** **Ливайнтъ** **de** **къвжтъл** **Лит-пърътескъ**, **аша** **ші** **дгътъ** **ачела** **аї** **ретасъ** **ші** **поате** **ва** **таї** **ретъпеа** **Ли** **кътъ** **tot** **пътai** **in** **rium** **desiderium**, **ші** **ачеаста** **de** **въпъ** **сеамъ** **нъ** **атжтъ** **din** **прічіна** **алтора**, **кътъ** **din** **прічіна** **свпремаціеї** **іерархічѣ** **сервешті**, **ші** **din** **decnacjonalizacija** **впорѣ** **Протопопі**; **Лисъ** **тора-літатеа** **ші** **дрептатеа** **казвгї** **поастре** **бісерічешті** **есте** **аша** **Ливедерать**, **Ли** **кътъ** **нъ** **не** **Людоимъ**, **къ** **ромъни** **ортодокші** **къ** **іntelіciпї** **ші** **Фрвпташї** **лорѣ** **квржндъ** **вор** **сімдї** **гласвл** **дештептърї** **лорѣ** **din** **летарціъ**, **ші** **ворѣ** **Личепе** **а** **лвкра** **къ** **віртвтеа** **ромънъ** **векі** **пеп-тръ** **егала** **Лідрептъціре** **бісерічевскъ** **Фацъ** **къ** **іерар-хія** **сервеаскъ**, **ва** **съ** **зікъ**, **пептръ** **рекыштігареа** **Ми-трополіеї** **чей** **векі** **венеравіде**. **Ла** **карса** **съ** **ажжте** **Dzeđi**

triei, — care nu voiesce apararea constituțiunei, și cointelegerea națională, atunci a-si tacă — nu a-si cuvenea despre unu obiectu — care de categorii sau pertractatu, totudeuna sau reînpinsu, nu asi cuvenea despre unu obiectu, care causeadie sange rece — moderatiunea înse a acestei congregațiuni, me ameade, că cuestiunea Națională iată se o facu obiectulu per tractării. — de oare- ce reu Medicu este acela care parasesce bolnavul seu, mai înainte de aru și probat și midlocul celu din urma — reu Medicu e acela care desperadie pentru vindecarea bolnavului seu, mai înainte de ce aru și cercat mediul cea din urma. —

Ovorata adunară! Comitetul nostru a inceput adunarea din 15-ce Aprilie a. c. cu dispută pentru Nationalitatea Romana fară de a fi ajuns la scopul dorit. — mai pertractam aci astă cauza încă una dată, doară acum să vom ajunge la scopul dorit. — Onorata Adunare! Piese care timpu au avut cuestionile sale, pentru că Parinti sau ostitu încontra fiilor. și fii în contra Parintilor, — de acestea cuestioni au fostu cuestiunea religionaria — au nu sau ostitu pentru religiune toate naționalitățile Transilvaniei, afara de oea Romana? Însă și Națiunea Romana au avutu Idoul seu pentru care sau ostitu cu armă în batalia, și cu pana lungă Mesă, — și de se indoiesc cineva despre aceasta, întrebă: pentru ce au revoltat Romani în anul 1437? au nu pentru aceea, ca prin „Unionum Nationum“ Comunitas Valachorum sau scosu diotra Naționalitate Transilvăniene. — De se indoiesc cineva întrebă: ce au cerut Romani în a. 1761 dela Leopoldu I-lea și uncea candu său intamplatu unionea cu Biserica Romano-Catolică? și doară nu aceea, că Națiunea Romana se-se recunoasca de a 4-a Națiune. — De se indoiesc cineva întrebă: ce au cerut Episcopulu Gr. unitu B. Klein (Micul) dela Dietă din a. 1744. — ce au cerut Episcopiei Romani dela Dietă din a. 1791 și ce au cerut Romani în adunarea dela Blasiu, dela Dietă din 1848? au nu aceea că se-se recunoasca Națiunea Romana, de Națiunea a 4-a în Transilvania. — Înse acum să întrebă: că a-vutau aceste cereri, altu succesu decat ca Petru-nile sau străpușu dela uoa' dieta la ceialalta. — Îngura dietă din a. 1848 care eu tare multu o pre-țivesc pentru că în Liberalismu „au intrecut pe toate celelalte Diete ale Transilvaniei „au enunțat egalitatea individuală, fară diferenția de Națiune, și Religiune“ ce cu alte cu-viute nu însemnează alta, decat ca romanul ca individu, e asemenea magiarului sau sasului că în-

Deci nici ca pricepu, ca după ce individii constituie Naționalitatea, pentru ce se nu poate fi națiunea română, ca națiune asemenea națiunii maghiare sau secuie.

Dominilor ! amu aratatu cumca romani au revoltatu in an. 1437 pentru natiunalitate , — cumea in a. 1848 aceasta cuiestiune au causatu tristele eveneminte , despre care va judeca Istori'a — Dart cumca in a. 1861 romani nu au voitu a lua parte la astfeliu de congregatiuni , pentru aceea , pentru ca a voitu a fi recunoscuti că natiune asemenea îndreptătită — e prea adevaratul . — Insa ve spunu si mai multu D-loru . Pe lenga aceea , ca acei individi care conduceu pe romani , pe mine care inca me ostesc pentru binele romaniloru , si alu Patrii , si pentru sus-tinerea constitutiunei , inse in alte castre , me numesc renegatu , mai de multeori meau disu — cumca la intim-plore „candu magiari nu aru voi pe romani , ai recunoasce de a 4-a nationalitate , si Diavoli din Iadu learu apromite romaniloru nationalitatea , ei vor dama mă-n'a cu dinsinu mai case poata ajunje la ocesin scoppn“ —

Vedeti Domnilor! ca catu sa desfasiurătu între Romani vointia natională, — aceasta debuie indes tulita daca voim fericirea Patrii, — daca voim a impaciui nationalitatatile. — Eu prea bine sciu că aceasta nu o putem face aici. — Eu prea bine sciu că, în Comitatulu nostru s'a esprimat dorint'a ca aceasta pretensiune a romanilor se se implineasca la cea din tain Dieta legală. — Dară după-ce Diet'a din Pest'a sau disolvatu innainte de ce șiru fi facutu ceva pentru impaciuirea nationalitatilor, iara Dieta Transilvania sau amanatu ad calandas graecas, si inversiunarea din neincredere nascuta, se radica la acelu gradu, catu nici se mai poate spera vreo impaciuire. —

Inse Domnilor! dilele tentatiunilor se apropie, mână poimâne se voru tiintă alegerile immediate la consiliul imperial, blandul popor să alege, și acei români cari conduc poporul, și cari nu speră să ca magiari voru recunoaște vreodata națiunea romana — voru merge la senatul imperial — și atunci nici perduta constituția, nici perdutu dreptulu de a vota contribuția și soldatii. — Din nou dicu aceasta debre se o încuniguram — și aceasta altministrile nu o putem face, fară enunciendu în Comitate și Scaune Naționalitatea romana. — E dreptu că acestei enuncieri nu e aici locul, dără după ce Dietă nu se conchiema degraba, — eu asia cugetu că spre acestu scopu locul celu mai compătinte suntu adunările marcale, pentru că dacă saru face aceasta în toate Comitatele și Scaunele, adeca: „dacă Națiunea romana pretutindinea se va recunoaște, aceasta va fi lege, după acelea cunvîntate tripartitului „Patere legem quam tuleris ipse.“ — Deci pornindu din acestu punctu de vedere proiectediu e că aceasta congregație să decretedie: „cum că în Comitatul acesta națiunea romana să recunoască asemenea indreptatita, celor alalte națiuni, și cum că aceasta sau decretat să în acesta Comitat, — să se incunostă intiedie și cele alalte iurisdictiuni, și să se provoace că și ele se facă asemenea.“ — Domnilor! eu credu că decumva noi facemă aceasta în 15-ce Aprilie a. c. multe lucruri se întemulă altministrile intru aceasta Patria. —

Domnilor! amu promis u cunica recunoasterea
nationalitatii romane, innainte adie fericirea Patrii, si
cointelegera fratiasca a Nationalitatilor, — acum
dicu ca dela aceasta atirna ca 1.300,000 de romani
precum in cele bune, asia si in cele rele se fie cei
mai credinciosi amici ai natiunei magiare, si a celor
ralalte natiuni — asia dara ve rogu din nou „ca se
misa primeasca acestu proiectu.“ —

Dupa aceasta vorbire, sau sculatu D. Carolu Zejku renumitulu oratoru magiaru si intru o cuvantare scurta sau incercatul arata, ca romani ca romani nu au fostu apasati in constitutiune, ci numai ca Jobagi, deoarece intră romani au fostu prea multi nobili, cari au traitu intocma ca nobili magiari cu privilegiurile constitutionale, au arata cumca in legile din a. 1848 romani sunt recunoscuti de natiune, atunci candu suntu asemenea indreptaritii ca magiari sau ca secuui — abea sian rostitu D. Zejku cuvintele celea din urma — abea sian cuprinsu scaunulu, — candu se scula D. V. Comit. I. H. din nou. — Si arata ca daca D. Zejku asia interpreteadie legile din a. 1848, atunciaceasta congregatiune are dreptul de a enuncia : „Natiunea romana ca natiune e asemenea celor alalte natiuni“ deoarece elu numai esplica legea, iara nu aduce lege in contra legei, in Dieta facuta, — dupa aceasta se scula D. Conte Ioane Bethlen, si provoaca pe congregatiune ca projectulu D. Vice-Comite I. H. selu premeasca, si cere enuncierea, — dupa ce ne mai voindu oare care dintra adunati asi radica graiulu se enunca: ca natiunea romana, ca natiune

Din Comitatul Clusiului 7-a Decemvr.

S. N. 1861.

(Incheere.)

Illustrisime D. Comite Supremo!

Prea onorată Adunare!

De azi sci ca numai unu individu este in ceastă congregație, care nu voiesc fericierea Pa-

Protestul romanilor din scănu-
nul Sibiului.

Illustritatea Ta!

In $\frac{3}{15}$ Apriliu a. c. neamu fostu luat voia a ne prezenta innaintea Illustratii Tale si intra altele a ne descoperi dorintele noastre si a Te roga pre Illustratia Ta, ca cu prilegiul reorganisarei Scaonului nostru se fiu cu drepta privintia si asupra noastră a romanilor, dela carii ca dela cei mai credintiosi supusi ai Majestatii Sale Mar lui nostru Principe **Franciscu Iosif I.** — după cuventul acellei Sacratissime Majestatii din 20 Octombrie 1860 după cuventul de tronu din 1-o Maiu a. c. după principiul egalei indreptatiri a tuturor supusilor si nationalitatilor Marelui Imperiu Austriacu, după spiritul tempului de faca si după intellesulu adeverat al constitutionalismului, care se desvolta si este pus in lucrare in toate partile si la toate popoarele Imperiului si in patria nostra; dela carii dico nimenea nu mai poate cere ca se simu minorenisati tutellati si scosi afara din periferia constitutiei si a drepturilor constitutionali.

Illustratia Ta Singuru ai avutu bonatate a ne descoperi, ca Majestea Sa deosebitu Ti-au adus aminte de noi Romanii din Fundul Regiu si Teau insarcinatu, ca cu prilegiul reconstituirei Illustratii Tale incredintata se ieai drepta privintia si asupra Romanilor; neai poftit mai departe, ca se avemu incredere in Illustratia Ta, ca ne vei areata in fapta, ca nu se va face dreptate; ne ai provocatu, ca se Ti daun conspectul barbatilor nostri apti pentru centumviratul din Sabiu si pentru posturile de restaurat aici, si noi amu inplinitu voia Illustratii Tale.

In dilele trecute Teau adus Dzeu eara in mediul nostru spre finirea reconstituirei si a Scaonului Sibiului locuitu de 51,734 Romani cu 36,704 Sasi; noi amu asteptat cu tota increderea, ca la conferintele preliminari se simu si noi representanti prin intelligentia noastră, — multa pucina cată este — aceste s'au tinutu fara de noi; s'au reconstituiti centumviratul Cetății Sibiului — cumu? pe ce base? nu scim! — acelu centumvirat carele dupe punctele regulative antimartiale si si de totu contrarie constitutionalismului si alegerei poporului — porta una Epitropia absoluta asupra alegerei tuturor amloiatilor Scaonului — in care centumvirat — audim ca cu mare greutate au intrat si do i Romani, si ca asia dura intre 120 de centumviri se asta acum patru Romani.

Sau facutu alegerea Senatului, in care au intrat Doispre diece Sasi si — neci unu Romanu. — Acum nu mai lipsesce alta pene la inplinirea totalei noastre nefericiri si neindreplatiri, de catu ca dintra cei 12 Senatori Sasi, se se alegă Consulul si Judetul Scaonului, de la care alegere precum andim Scaonulu Selistei si alu Talmaciului, si patru Comunitati foste granicere, au se sia eschise — din ce cause? nu scim!

Noi Romanii — carii numai la audiul: Statute si Puncte regulative, ne cuprindeam de insorare si de spaima — deorece neamu satratu destulu de dulceata lor — de si sciamu ca pe lenga „Statutele si Punctele regulative,” sta astazi si cuventul Majestatii Sale din 20 Octombrie 1860 si 1-o Maiu 1861 candu amu scitu ca din manile natiunei Sasesti avem se primim bunetatile dreptati, egalei indrepatirii si ale constitutionalismului, pre mari sperantie nu niamu facutu; inse de unu asemenea tractamentu neomenosu, injositoru si battecuritoru, in anul 1861 neci odata nu niamu si adus aminte.

Cat u mare ar fi bucuria noastră, candu amu potea sta acum innaintea Illustratii Tale si a con-

civilor nostrii Sasi cu multiamita si cu reconsintia, inse cu durere si pana in adancul inimii mehniti ne vedem siliti a ne descoperi nemultumirea noastră, si a protesta solenele asupra tuturor ce sau facut de noi fara de noi; a descoperi Illustratii Tale, ca daca noi pena acumu amu fostu ignorati la cele ce sau facutu, neci la cele ce au se se faca nu pot temu luna parte, ca pre amloiatii carii ni sau impusii ii privim ca pre unii fara de noi si cu sila impusii, si Te rogamu pre Illustratia Ta ca atatu din adresa noastră din $\frac{3}{15}$ Aprilie a. c. catu si din aceasta de fatie se binevoiesci a luna actu, binevoindu a sei si aceea, ca noi nu vomu intarzia a protesta si la innaltele locuri pena la inaltul tronu alu Majestatii Sale.

Sibiu $\frac{9}{21}$ Maiu 1861

Representantii Comunelor Romane din
Scaonul Sibiului in Ardealu.

Інстрекції прівітоаре ла регіонаріа провісоріа органісірі та пічіпалі а комітателор, дистріктвлі Нъсевдвлі ші ал Фъгърашвлі, ші а скавелор съквіешті din Трансильванія.

Кореспонденте din Biena a жърналъ о. „Sürgöoy“ скрие дн 20. Окт. де спре організація връщоаре:

„Май де възди амінтий, къмъ е съв позъ инстрекціи по привіца органісірі de по ю а комітателор трансильване. Ачеаста опдинчіє е гата. Тітвліві е: „Інстрекції прівітоаре ла регіонаріа провісоріа органісірі та пічіпалі а комітателор, дистріктвлі Нъсевдвлі ші ал Фъгърашвлі, ші а скавелор съквіешті din Трансильванія.“

Ли интродукцията инстрекціи се зиче, къмъ Mai. Са спре реалізація диплома din 20 Окт. се дандъръ припреадпалте опдинчіє din 27 Nov. ші 12 Dec. a diepane, къмъ: пънъкъндъ пе кале дитеи нсе ва поте дифінда о леце регільтоаре де организація та пічіпале а комітателор, а дистріктелор Фъгърашъ ші Нъсевдвлі ші а скавелор съквіешті ли локалъ адъпърілор таркал de маи наинте съ пънъасъ комітете формате пе кале алецерей лівере.

Ли тицелесъл инстрекціи, комітетеле ачестеа вор репрезента комітатъл, дистріктъл съб скавелъ ші (афаръ de дистріктъл Нъсевдвлі) воръ ста: a) din членъ посесіоне челеи тарп; b) din репрезентанти посесіоне челеи тарп; c) din репрезентанти алемш аі ораторъ, опіделоръ ші аі комітателоръ индстріал; d) аі алторъ комітетъл; e) аі индстріял ші комітатъл. Комітетъл дистріктъл Нъсевдвлі ва ста пъмаи din челе 3 класе din връзъ.

Ачесте комісіони воръ репъна пънъ атпч, пънъкъндъ організаціяна комітатене нсе се ва ставери припреадпалте адъсъ прип диетъ.

Мемброръ комісіоне нсе ле есте перміс а прими инстрекціи дела алегаторъ лоръ.

Комітетъл дешире ли тоате ачеле треве але комітатъл, скавелъ етс. че а къзътъ ли сфера активитъл легал але адъпърілор таркал de маи наинте; маи департе ва алеце дерегътори ли кътътъ членъ сенгратея аі ачестора ші наинте de 1848 саи денсмитъ пе кале алецерей.

§. 16. Сънтъ скоасе de съв десватере ачеле треви, каре ли тицелесъл диплома din 20 Окт. 1860 ші а лецилоръ фундаменталі de статъ din 26 Февр. формезъ треве компоне але лицрепе лицръ, каре даръ пе съв о кондіціоне нсе се поте траце ли сфера активитъл комітетъл.

§. 17. Десватеръ политиче, каре се уинъ де кестівни de дрептъл статъл, таітаре, съб финансіаре, прекътъ ші астфелъ de лакръ, наре се атнръ de сфера потереи жъденкъторешті, сънтъ ес-кисе din консультъріле комітетъл.

este asemenea indreptatită celor alalte natiuni din Patria, — să enuncie totu unădata că se provoace și celealte iuri și dictiuni că se facă aceasta. — Cu același spartu siedintă, — după adunare gratuită din toate partiile pe D. Vice-Comite I. H. romani, și magiari — romani sau îndestulită cu aceea că a disu: tiai facutu Domnule datoră că romanu. — Magiari l-au salutat că angerul pacei, că unu înainte luptatoriu, și adevăratu Profetu, și celu mai mare fiu alu romanilor, la care toate Domnia Sa, au respunsu: amu esoperat ce amu pututu ca celu mai nemernicu ostasi alu natiunei romane. — Noi nu scim a ne lăpada firea, și a lauda pe cineva pentru aceea că își împlineste datoria de romanu — noi singuri dicem aceasta; și maguli nu stiu, — auru si argintu nu avem aida. — și după cumu ilu cu noasemem pe Domni'a Sa nici că aru primi — insa despre aceea ilu asiguram pe D. Vice-Comite ca pana candu va fi vreun roman in Comitatul Colosiu, pana atunci numele Domnii Sale seva audi in rugaciunile de toate dilele ale romanului. — Sa traiasca Domni'a Sa la multi ani. — Dée atotu puternicul Ddieu că aceea ce au pututu esopera in Comitatul, se poate si in Diet'a vistoare, unde avem sperantia se fie insotită de mai multi . . . cu asemenea simtiuri nationale. — Dée Ddieu că cu ce bucuria lama primutu noi venindu dela Clusiu, cu aceea se'lu putem intîmpina atunci candu s'aru reintoarce dela Dieta. — *) Mai multi romani
Din Comitatul Clusiu.

Miheleny 30 Noembre 1861.

Fata l'a sorte a destinat pentru ori si cine cutare profesiune, unii se tenu totu de una, ear' aiti se arunca de ici-colea, asia, catu déca gata cu una, se apuca de ceealata, de si forte adese neci din departare nu se tiene de sfer'a profesiunelor lui.

Me dore ca trebue se producă unu atare exemplu, si me dore cu atatu mai alesu ca onor, publicu cetitoriu se poate disgusta cu totu dreptulu de unele secaturi de clasă caroru se tiene si aceea ce voiesc a enără.

Nu-mi aducu bine aminte in care din N-rii Gazelete să fostu publicat prin „Poenareanul” o istoriutia frumosă cum D. Hodnogyu de vigilie I. M. cu subordinati sei si bagasa lingură unde nui ferbea óla: acum totu acela D. Hodnogyu nemai potendu umbila se culega ghiombe, ca eata cade neoa — si ii frigu la mani de a mai scociori dupa iele (ghiombe) sa apucat de cod'a alegelorlor de notori comuna i, adeca a i-situ in comunele respective agitandu cu darabantii sei se nu aléga pe S. B. care pricepe cam reu limb'a ungureasca seu neci de catu, dupa d'sa D. szolgabireu intre poale cu viu, de notariu fara pe fratrele D. Hodnogyu, fiind ca acestui d'n urma frate a fagaduitu ca daca va potea dobundi postulu numitua censtii pe D. szolgabireu cu 100 fi. v. a. — ce S. B. ca co. ilu seraeu nă fostu in stare se fagaduiasca — dupa care a si tramisu D. H. in mediu de nōpte unu darabantu ca se se infatosedie la alegere.

Oare in casu de lipsa, candu s'a' intemplă undeva cutare fortu, tramitearul D-sa darabantul in mediu de neapte?

Cu astfelu de procedura Domnule credem, ca va veni timpulu de nu se voru multiemi neci acei competenti, si in urma neci chiar' singuru Dta, si neci Domnulu Szolgabireu. (.)

*) Lupt'a ce a primitu D. Hosu pentru Natiunea romana si cu aceast'a ocasiune merita toata recunoscinta noastră. Conclusulu inse ce sa facutu, jurnalele magiare nu au preciesu asia precum se dice aci. R.

§. 18. Комітетеле аă дрептă лп прівінца скъ-
депіорă обсервате лп администрація полькъ сеă
їспідікъ, прекът ші лп прівінца впорă астфелă de
лакрърі, че закă лп інтересъ тутърорă сеă алă впеї
пърд din локвіторій комітателорă етс. а лп дрептă
петідівпі сеаă репрезентанців кътъ гъвернъл рец.
сеаă deadрептъл кътъ Mai. Ca.

§. 19. Комітетъл лп лакръріле сале е лпде-
торатъ съ се ѹжнъ de ачелă прінципі фндаментал,
асенпатă лп преадміністъл автографă din 21 Де-
чеврре, къ тоате opdinaçіоніле че съпъл вігоаре
рътьпъл пъпъ атвчі, пъпъкъндă ачелea ну се воръ
скітва сеаă prin лпдпретъл сеаă prin dietъ.

Артіклі че маї үртеазъ ръндъескъ ші регу-
лэзъ съштерпереа въцетелорă комітатене.

Лп прівінца алецерій жъзілорă съпремі, а съв-
коміділорă, а съвкъпітапілорă ші съв-жъзілорă ре-
пешті лп лпдлесъл арт. II. din 184%, се opdinezъ
кътъ лп астфелă de локвірі, unde есіста маї твлт
de треї релєї егаль лп дрептърі, de каре се ціле
актъл ші чеа гр. впітъ ші певнітъ, кътъ впіл indibidă
алесъ prin маіорітата вътвілорă, de алтінтра
треї indibiză алемі къ маіорітата вътвілорă съ се
рекомънде Маіестъл Сале пе калеа гъвернъл
рецескъ.

Не чеааладї дерегтърі, а кърорă алецере а
къзтъ лп компетенца adnпрірі шаркале, лі алец
комітетъл къ маіорітата вътвілорă.

Пептъръ тотъ постъл че требвє съ се втпль
ирил алецере, комітете сеаă къпітапіл съпремі етс.
требвє се рекомънде комітетълі пептъръ фіекаре къ-
те 3 indibiză апці din фіеште каре релєї егаль лп-
дрептърітъ.

§. 26. Репрезентанціл лп контра opdinaçіоні-
лорă гъверніал, се потъ кончеде нымаї лпдлініндă
тотодать opdінъчівпіл гъвернъл.

Шедінчеле комітетелорă съпъл пъвліч.

Декътва вр'пъл тетвръл ал комітетълі воіеште
съ факъ о астфелă de тоціпне, каре ну се реферъ
ла обіектеле шедінчі. требвє съ о съштерпъ ші
найне премедінтелорă лп скрісъ. Декътва премедін-
теле ну еарѣ кончеде, респетівіл тетвръл ал ко-
шітетъліл поате рекъре ла гъвернъл рецескъ.

Лп шедінчле се потъ лптревънда тоате треї
літвіле че се фолосескъ лп царъ.

Комітетеле аă дрептъл съ факъ інстркцівпіл о-
фічіоасе пептъръ сепгъратечій офічіал, карій поартъ
administraçіоніа політікъ а комітетълі етс. ачестеа
лпсъ пайне de ешіре требвє съштерпіт ла гъ-
вернъл пептъръ апрабаре.

Чеааладї артіклі аї інстркцівпілорă трактезъ
деспре лефілі ші деторінделе дерегтърілор, къ трі-
вівале ші къ требвіле орфапале."

Прінчіпателе Бніце.

Toate ziarеле че не bin din Прінчіпателе
ротъпешті впітъ ne adnпрі штіреа decspre впіреа фор-
маль а лор. „Реформа“ зіче: Віват впіреа! Віват
Ромънія ші ші nedеспърдітъ! Віват Александру
Ioan I! „Bnіреа“ зіче:

„Bnіреа се проклатъ прил месаціл Domnitore-
rloră лп ентъсіастъл ші аплауделе лптрещіл adnпрі.

D. Катарцій пропозічіе къ асть окасіе вп къ-
вітъ адінавіл; вом трече лп вітвір.

Тречетъ ачі проклатаміа domnitore-
rloră кътре
ромъні.

РОМЪНІ.

„Bnіреа есте лпдлінітъ! Nationalitatea
Ромънъ есте лпдлінітъ! Ачестъ фант търдъ,
дорітъ de цеперадівпіл трекътъ, акламатъ de кор-
піріле Леївітоаре, кематъ къ кълдъръ de noi, са
рекъпоскъл de Мпала Пояръ, de Птвріле гарап-
те, ші еа лпскрісъ лп datinile пацівпілор.

Дамнезевл пърпілорă поштрій а фостъ къ
шара, а фостъ къ noi. Елă а лптрітъ сілінделе
поастре прил лпцелепчівпіа попорвіл, ші а кондас
націонеа кътре вп фалпік вітвір.

Лп зілеле de 5 ші 24 Ianварій аїді depas тоате
а воастръ лпкредепе лп алецъл паці, аїді лптр-
віт сперанчеле воастре лптръл сінгър Domnul Ale-

stre de рекъпштіпцъ ші въ брът съ въ лпzi-
деаскъ Dmnezeus не ачест Трап, каре ну ва таї пъ-
теа фі cdrosit de кът къ віаца а 5 шіліоане de
Ромъні."

Лп Shedinga din 12 Декем. каре съ фі фостъ
таре інтересантъ, adnпареа не таї фіindă комплетъ
din кање къ ліпесек шедінчеле сале ппъл лп 24 Ian-
варіе вітвірі, кънд вор сосі лп Бъкврещі тої де-
пітациі спре а рејпчепе лакръріле сале.

Ші аша, прекът се еспріе „Romanulu“ фап-
твіл чел шаре есте лпдлінітъ, ші есте лпдлініт дпнъ
квітіле Domnitore-rloră la deckidepea adnпрірі din
Iashí, квітіте фоарте лпсътнate пептъ чеї карій
аї штівтъ съ лпделеагъ къндă а zică къ „Bnіреа ва
фі прекът о вом сімді ші о вом вои.“

Ministerілъ Romъnіe шіаă dat dimicisnea din
кањса прекътъ а zică прешедінте лві D. D. Гіка,
къ авнnd штіре къ D. Negri a плекат din Галаді къ
актъl de впіре defіnіtіvъл амвелор дері, in devо-
таментъл кіар че есте даторіл тропвлі ші дерії кањъ
лпші da dimicisnea спре а фелічіта ші таї віне др-
швіл формърії тіністерілві деfіnіtіvъл, че есте а вені
къ впіреа комплетъ. Асіпра ачестей dimicisnі а че-
клат ші твлт веरсівпі, дпнtre каре чеа таї лп-
сътнать есте прекът zik ziarе ліверал, къ minic-
terіл pemaї потънд конта пе маіорітата adnпрі
а фостъ сілітъ аші da dimicisnea. „Bnіреа“ лпсъ
зіче, къ dimicisnea Ministerілві а веніт ші твлт
din лппрецивръл de квіпіцъ ші етікеть кътре Dom-
pіtor. Ачеста етікеть adnпrе лпainte de ministrv
прешедінте, прекът възгрът таї със, ші ка тотів
de a атъпа къ впіреа, a datъ асъ твлт істедълі
„Nikiperchea“ съ лптреве, оаре deakъ D. Ministr
прешедінте ap bedea etiketa de шампаніе ла o въ-
теліе, лп каре с'ар ппне ворш (кісъміцъ) твскълеск,
ар веа оаре воршъл дрепт шампаніе?

Бъквріа деспре впіреа прінчіпателорă есте не-
спъсъ de шаре ші се зіче, къ фертапл ар фі съ-
ферітъ ла протестъл D. Negri тарі скітврі, ші ар-
сна къ тотъл алтінтреле deakъ, kъm лп чітіртъ
лп газетеле стріпіе.

La Бъкврещі ece de квръндă съ педауківпіа
твлтъ шерітатъл Domn пептъръ промавареа агрі-
клатвріе Ion Ionescu вп жарнл політік, економік,
літерар ші котерчіал, каре терітъ атепівпіа
твіврор.

— Н о т і ц е Д і в е р с е .

— La лпгропчівпіа патріархъл Сърбеск D. Іо-
сіф Раіачіч, каре а врмат съшвътъ dimineada лп 9
Дек. аї слъжіт З Епіскопі, 5 Архімандріл, 4 про-
топопі ші о тымдіме de преоді ші diaconі.

Попо-
рл лпкъ аї алергат din тоате ппціле.

— „Kogunk“ зіче къ ар фі сосіт кътре іврідіків-
пеле Ardealъл mandatъл капчеларіе авліч, ка съ
съввршаскъ рекрътациіпіа dela 1-a Февр. ппъл ла вл-
тима Martie k. n. Чеї dela апв 1841 ппъл 1837
съпъл рекрътациіпіе.

— Tot „Kogunk“ сппн къ la opdinea precidівпі
гъверніал DD. Konc. de гъверніл Бар. лпд. Іожіка,
Бар. Dom. Kemény, Бар. I. Борнеміса ші A. Nar-
saij лпппрдіт la Сепгъратечій ждекътврореаскъ а гъвер-
нъл, ші къ реферателе лорă deokamdatъ саă datъ
секретарілор.

— „Sieb. Bot.“ зіче, къ дпнъ штіре din Фъгъраш
са опрітъ adnпареа цепералъ а ачестей distrіктъ.
Атплоації треввє съ добедеаскъ, къ аї черчетатъ
скоале таї лптале ші аї denas еккамен decspre ств-
діе de фрепт, къ чеа таї шаре парте дпнtre ei съ
наїе піч сколі таї лптале, піч съ фіе denas еккамен de
стат екопотік ші іврідік. Бъслъ літвіе ромънъ,
ка літвіа афачерілор съ фіе deokamdatъ съспенсъ,
ші къ лп Фъгъраш се въкър фіекаре, къ кондас-
ре афачерілор дері а веніт лп тъпі птвріч.

— Лп Харомсекъ саă пвсъ opdінъчівпіе пептъръ
рекрътаре, ші даре лп adnпареа din 12 Декемвр-
ка опре ла акте.

— Лптвречіма соарелв че са лптътплатъ ері
Фінд чеаале лпцелепчівпіа попорвіл, ве-
ниш съ depasemt la пічоареле тропвлі отаціїле по-

а

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—